YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ SINAVLARI

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ADAYLAR İÇİN UYGULAMA YÖNERGESİ

(*Bedensel Engelli Adaylar Yönergesi)*

İÇİNDEKİLER

Genel Hükümler 2

Özel Gereksinimi Olan Aday Grupları..... 2

Özel Gereksinimi Olan Adaylar İçin Sınav Uygulaması..... 2

Özel Gereksinimi Olan Adaylar İçin Düzenlemeler..... 3

Görme Engelli Adaylar..... 3

İşitme Engelli Adaylar..... 3

Genel Engelli Adaylar..... 3

Fiziksel Engelli Adaylar..... 4

Geçici Engeli Bulunan Adaylar..... 4

Diğer Hükümler..... 4

1. Genel Hükümler

1.1. "*Özel Gereksinimi Olan Adaylar için Uygulama Yönergesi (Bedensel Engelli Adaylar Yönergesi)"* metni, ***"Yunus Emre Enstitüsü Sınavları Usul ve Esasları"***nın güncel sürümünün bir parçasıdır.

1.2. "*Özel Gereksinimi Olan Adaylar için Uygulama Yönergesi (Bedensel Engelli Adaylar Yönergesi)"* metni, özel gereksinimi olan sınav katılımcıları için ilgili sınavın ***uygulama yönergesi***ne ek düzenlemeler içerir.

2. Özel Gereksinimi Olan Aday Grupları

2.1. Görme Engelli Adaylar (görme engeli olan veya hiç görmeyen adaylar)

2.2. İşitme Engelli Adaylar (işitme engeli olan veya hiç işitmeyen adaylar)

2.3. Genel Engelli Adaylar (okuma, yazma, konuşma engeli olan ve CP-Serebral Palsi hastaları)

2.4. Fiziksel Engelli Adaylar (ortopedik engeli olan ve kas hastalığı olan adaylar)

2.5. Geçici Engeli Bulunan Adaylar

3. Özel Gereksinimi Olan Adaylar İçin Sınav Uygulaması

3.1. Sınav kaydı sırasında "*Özel Gereksinimi Olan Adaylar için Uygulama Yönergesi (Bedensel Engelli Adaylar Yönergesi)"* hakkında ilgili adaya bilgi verilir.

3.2. Özel gereksinimi olan adaylar için sınavın uygulama yöntemi konusunda ilgili sınav merkezindeki sınav komisyonu tarafından araştırma yapılır. Sınav komisyonunun araştırması ve Enstitü Ölçme-Değerlendirme ve Akreditasyon Merkezinin onayı ile ilgili aday için sınav uygulamasına yönelik önlem ve yöntemler belirlenir. Karar verilen yöntem ve değişikliklerin yer aldığı ***karar metni*** sınav katılımcısına okutulur ve katılımcının imzalı onayı alınır.

3.3. Sınav uygulamasındaki değişiklikler (ek süre verilmesi, Braille alfabesi, kulaklık yardımı, okuyucu/yazıcı desteği, işaret dili çevirmeni vb.) adayın hak ettiği sertifikada/yeterlik belgesinde belirtilmez.

3.4. Özel gereksinimi olan adaylar için alınacak önlemler, yapılacak değişiklikler aday için avantaj/dezavantaj oluşturmamalı ve sınavın ölçme niteliğini etkilememelidir.

3.5. Özel gereksinimi olan adayların başarısının sağlıklı değerlendirilebilmesi için bazı yöntem ve önlemler şu şekildedir:

- Sınav içeriği değişik biçimlerde verilebilir. (Braille alfabesine dönüştürülerek, dinleme bölümü için yüksek sesle/kulaklık aracılığı ile, işaret dili çevirmeni ile, yazma bölümünde yazıcıdan destek alınarak)
- Sınav düzeninde değişiklik yapılabilir. (ek sürelerle sınav süresinin uzatılması, dinleme bölümü için ses dosyalarının aralıklı dinletilmesi, ek aralar verilmesi)
- Yanıtların değerlendirilmesinde farklı yöntemler kullanılabilir. (Braille alfabesi bilen bir uzmandan, işaret dili çevirmeninden veya dudak okuma uzmanından destek alınması)
- Okuma becerisini ölçmeye yönelik bir sınav metni, ses kaydına dönüştürülüp dinletilemez fakat hiç görmeyen bir adaya grafik/görsel yerine sadece metin verilebilir.
- Yazma bölümünde adayın yazması gereken metin, konuşma ses kaydı olarak alınamaz.
- Özel gereksinimi olan adaylar için ayrı bir sınav salonu düzenlenebilir.

3.6. Özel gereksinimi olan adaylar için yapılacak değişiklikler adayın özel gereksinim grubu ve oranına uygun olmalıdır.

3.7. Sınav katılımcıları başvuru sırasında özel gereksinimlerini doktor raporu ile (resmî kurumlarca onaylanmış bir belge ile) belgelendirmelidir.

3.8. Başvuruyu alan sınav merkezi özel gereksinimi olan adayların bu bilgilerini gizli tutmakla yükümlüdür.

4. Özel Gereksinimi Olan Adaylar İçin Düzenlemeler

4.1. Görme Engelli Adaylar (görme engeli olan veya hiç görmeyen adaylar)

Sınav Uygulamasında Yapılabilecek Değişiklikler:

- Sınav süresinin (ibraz edilen resmî belgedeki engel oranına göre) uzatılması
- Braille alfabesine dönüştürülmüş sınav seti kullanılması
- Yazı boyutu büyütülmüş sınav seti kullanılması
- Dinleme bölümü ses dosyalarının (soruların yanıtlanması, çözümlerin yazılması ya da yazdırılması için adayın kullanacağı süreye göre) aralıklarla dinletilmesi
- Sınav salonunda ya da sadece özel gereksinimi olan katılımcının masası için ek aydınlatma cihazları kullanılması
- Büyüteç kullanılması

4.2. İşitme Engelli Adaylar (işitme engeli olan veya hiç işitmeyen adaylar)

Sınav Uygulamasında Yapılabilecek Değişiklikler:

- Dinleme bölümünün yüksek sesle dinletilmesi
- Ek aralar verilmesi
- Dinleme bölümünün işaret dili videosu veya dudak okuma videosuna dönüştürülerek verilmesi
- Dinleme bölümünün kulaklık ile dinletilmesi
- Dinleme ve konuşma bölümü için işaret dili çevirmeninden/dudak okuma uzmanından destek alınması
- Aday için ses çıkış cihazına/hoparlöre yakın bir sınav masası oluşturulması

4.3. Genel Engelli Adaylar (okuma veya yazma engeli olan adaylar (legasteni, disleksi), konuşma engeli olan adaylar (kekemelik sorunu), CP-Serebral Palsi hastaları)

Sınav Uygulamasında Yapılabilecek Değişiklikler:

- Okuma, yazma, konuşma engeli/güçlüğü olan sınav katılımcıları için sınav süresinin -engelin tıbbi rapordaki oranına göre- uzatılması
- Bir sınav görevlisinin -sınav katılımcısının yazdırdıklarını not etmek, yanıtları işaretlemek, metinleri okumak üzere- görevlendirilmesi
- Sınava yönelik avantaj sağlayacak yardımcı araçlar/bilgilerden arındırılmış sınav merkezine ait bir bilgisayar kullanılması (Yazma engelinin durumuna göre özel klavye ve mouse kullanılabilir.)
- CP-Serebral Palsi hastalığının (hastalığın baş, kol ve el kullanımını kısıtladığı durumlarda) konuşma/okuma/yazma güçlüğüne sebep olduğu durumlarda yukarıda zikredilen önlemlerin alınması
- Özel gereksinimin niteliğine göre ayarlanabilir özel sandalye kullanılması

4.4. Fiziksel Engelli Adaylar (ortopedik engeli olan adaylar ve kas hastalığı (miyopati) olan adaylar)

Sınav Uygulamasında Yapılabilecek Değişiklikler:

- Ortopedik engeli olan adaylar için sınav binası/salonuna giriş çıkışlar için gerekli her türlü hazırlığın yapılması (Bu adaylar için "engelli destek görevlisi" tayin etmek, bina giriş katında salon hazırlamak, tekerlekli sandalye için gerekli rampa/asansörlerin kontrolünü sağlamak, sınav salonunda katılımcının kullanacağı masada gerekli düzenlemeyi yapmak gerekebilir.)
- Kas hastalığı (miyopati) olan adaylar (okuma/yazma güçlüğü şeklinde sonuçları olan durumlarda) için Madde 4.3.'teki önlemlerin alınması
- Özel gereksinimin niteliğine göre ayarlanabilir özel sandalye kullanılması

4.5. Geçici Engeli Bulunan Adaylar

Sınav Uygulamasında Yapılabilecek Değişiklikler:

- Yazmak için kullandığı kolu, eli, parmağı kırık olan veya herhangi bir sağlık probleminden dolayı geçici olarak kullanamayan adaylar için sınavın ilgili bölümleri için yukarıda zikredilen önlemlerin alınması
- Sınavda dezavantaj doğurabilecek -resmî belge ile kanıtlanan- geçici bir engel yaşayan adaylar için ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması
- Özel gereksinimin niteliğine göre ayarlanabilir özel sandalye kullanılması

5. Diğer Hükümler

5.1. Sınava başvuru aşamasında belgelendirilmeyen, sınav esnasında ya da sınavdan sonra bildirilen özel bir gereksinim dikkate alınmaz.

5.2. Sınav komisyonu, alınacak önlemlerin/sınav uygulamasında yapılacak değişikliklerin yer aldığı karar metnini sınav katılımcısına okutur ve katılımcının imzalı onayını alır. Sınavın başvuru tarihleri içerisinde katılımcı tarafından bu karar metnine itiraz gelmediği takdirde anlaşmaya varılmış sayılır ve söz konusu anlaşmadaki önlemler/kararlar sınavda uygulanır.

5.3. Bir adayın durumu için alınan kararlar başka durumlara aynen tatbik edilemez. Her bir aday için ayrı ayrı değerlendirme/karar süreçleri yürütülür.

5.4. Katılımcının engeli dolayısıyla dezavantajlı olduğu bölümün başarı değerlendirmesinde, dezavantajın ortadan kaldırılması için engelin oranı göz önünde bulundurulmalıdır.

5.5. Sınavın birden çok bölümünü etkileyen engeli olan katılımcı için birden çok önlem alınmalıdır.

5.6. Engelli aday için sınav binasının girişinde, bahçesinde, katlarında, sınav salonlarında, tuvaletlerinde, merdiven ve diğer bölümlerinde gerekli her türlü hazırlığın yapılması/önlemin alınması (engelli otopark alanı oluşturmak, tekerlekli sandalye rampası/asansörü sağlamak, engelli destek görevlisi sağlamak vb.) ilgili sınav merkezinin sorumluluğundadır.

5.7. Kronik ya da sonradan ortaya çıkan devalı bir hastalığa bağlı olarak ilaç kullanma zorunluluğu olan sınav katılımcıları, bu durumu doktor raporuyla kanıtlamak suretiyle sınava ilaç ya da tıbbi malzeme ile girebilirler.

5.8. Bu yönergede tanımlanmamış özel gereksinimi olan adaylar için sınav komisyonu uzman desteği alarak bu metinde yer almayan yeni önlem ve yöntemler belirleyebilir.

5.9. Önlemlerden/yapılan değişikliklerden doğan her türlü masraf ilgili sınav merkezi bütçesinden karşılanır.